

Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu Sirküleri/3

Tarih : 31/08/2007
Sayı : Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu-3/2007-1
Kapsam

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ KANUNU SİRKÜLERİ/3

Konusu : Birikimli, birikimsiz ve karma sigorta poliçelerinde sigortalının vefatı üzerine kanuni mirasçılara ve lehdarlara yapılacak ödemeler ile sigorta tazminatlarının veraset ve intikal vergisi karşısındaki durumu
Tarih : **31.08.2007**
Sayısı : Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu-3/2007-1
İlgili Olduğu
Maddeler : Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu madde 1, 2 ve 17

1. Giriş:

Birikimli, birikimsiz ve karma sigorta poliçeleri kapsamında sigortalının ölümü üzerine kanuni mirasçılara veya poliçe lehdarlarına yapılacak ödemelerle Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 17 nci maddesi kapsamındaki sigorta tazminatlarının veraset ve intikal vergisi yönünden nasıl değerlendirileceği hususu bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

Öte yandan, konuya ilişkin olarak daha önce açıklamaların bulunduğu 59 numaralı Gelir Vergisi Sirkülerinin 4. bölümünde yer alan karma poliçelere ilişkin ödemelerin veraset ve intikal vergisine yönelik uygulaması bu sirkülerle aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

2. Yasal Düzenleme:

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti uyuğunda bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset yoluyla veya herhangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir şekilde bir şahıstan diğer şahsa intikalinin veraset ve intikal vergisine tabi olduğu; Kanununun 2 nci maddesinin (c) bendinde "veraset" tabirinin miras vasiyet ve miras mukavelesi gibi ölüme bağlı tasarrufları, (d) bendinde de, "ivazsız intikal" tabirinin, hibe yoluyla veya herhangi bir tarzda olan ivazsız iktisapları ifade ettiği, bu bendin parantez içi hükmünde de maddi ve manevi bir zarar karşılığı verilen tazminatların ivazsız sayılmayacağı hükmüne bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Kanununun 17 nci maddesinde;

"Amme idare ve müesseseleri, bankalar, bankerler, kasa kiralayanlar, sigorta şirketleri, sair şirket ve müesseseler, mahkemeler ve icra daireleri istihkak sahiplerine bu verginin mevzuuna giren herhangi bir muamele dolayısıyla para ve senet verebilmek için evvelemirde verginin ödenmiş olduğuna dair vergi dairesinden verilmiş bir tasdikname talebederler.

Tasdikname ibraz etmeyen hak sahiplerinin istihkaklarından, veraset yoluyla intikallerde yüzde beş, ivazsız intikallerde yüzde onbeş oranında vergi karşılığı olarak tevkifat yaptıktan sonra, bakiyesini verebilirler. Tevkifatı yapanlar, tevkif ettikleri parayı en geç bir hafta içinde buldukları yerin mal sandığına yatırmaya ve keyfiyeti bağlı buldukları vergi dairesine yazı ile bildirmeye mecburdurlar.

Tevkifat yapmadan para ve senet verenlerle tevkif ettikleri parayı yukarıda belirtilen süre içinde mal sandığına yatırmayanlardan (Hakimler hariç), tevkif etmeye ve yatırmaya mecbur oldukları paralar Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir. Tevkifatı yapan ilgili kuruluşların, bu görevleri süresinde yerine getirmeyen

sorumlularından, tevkif etmeye ve yatırmaya mecbur oldukları paraların %10'u oranında ayrıca ceza tahsil olunur."

hükmü yer almaktadır.

Buna göre, birikimli, birikimsiz ve karma sigorta poliçeleri kapsamında yapılan ödemelerle Kanununun 17 nci maddesi kapsamındaki sigorta tazminatlarına ilişkin olarak Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun uygulaması açısından aşağıdaki açıklamalar doğrultusunda işlem yapılması gerekmektedir.

3. Birikimsiz Sigorta Poliçesi Uygulaması:

Hayat sigorta poliçesine istinaden sigortalının **ecelen** vefat etmesi sonucu mirasçılarının sigorta şirketince yapılan vefat tazminatı ödemelerinin, terekeye dahil edilerek veraset ve intikal vergisine tabi tutulması gerekir. Sigorta akdinde mirasçı olmayan üçüncü bir şahıs lehdar olarak gösterilmiş ise bu takdirde lehdara ödenecek miktarın tamamı ivazsız iktisap olarak vergiye tabi olacaktır.

Ferdi kaza kapsamında bulunan sigortalının kaza sonucu ölümü halinde, sigorta şirketince ödenen tazminat, sigortalının yokluğu nedeniyle yakınlarının uğrayacakları maddi zarar ve manevi ızdırabın sigorta sözleşmesine dayanılarak kısmen olsun tazmini ve telafisi amacını taşıdığından ödenecek sigorta tazminatının yukarıda belirtilen Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin parantez içi hükmüne istinaden vergilendirilmemesi gerekir.

Ancak, ferdi kaza sigortası kapsamında bulunan sigortalının üçüncü kişi lehine sigorta sözleşmesi yapması veya böyle bir kişiyi sonradan lehdar tayin etmesi durumunda, sigortalı kişinin kaza sonucu ölümü üzerine sigorta şirketince mirasçı olmayan üçüncü kişiye ödenecek vefat tazminatı maddi ve manevi bir tazminat olarak kabul edilemeyeceğinden, ödenecek miktar ivazsız bir iktisap olarak veraset ve intikal vergisine tabi tutulacaktır.

4. Birikimli Sigorta Poliçesi Uygulaması:

Bireysel emeklilik sözleşmeleri ve hayat sigorta poliçelerine istinaden sigortalının ecelen veya kazaen vefat etmesi sonucu sigorta şirketince;

- Mirasçılara ödenen birikim tutarının terekeye dahil edilerek,
- Sigortalının mirasçı olmayan üçüncü kişiyi lehdar tayin etmesi halinde, poliçe lehdarına ödenecek birikim tutarının ivazsız iktisap olarak,

(Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesi kapsamında menkul sermaye iradı olarak vergilendirildikten sonra) veraset ve intikal vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

5. Karma Sigorta Poliçesi Uygulaması:

Ölüm, maluliyet ve benzer risklere karşı yapılan riziko teminatları ile birikimli teminatların aynı poliçede gösterilmesi halinde sigorta şirketince yapılan ödemelerin;

- Birikimsiz kısmına isabet eden tutarının (3) numaralı bölümde,
 - Birikimli kısmına isabet eden tutarının ise (4) numaralı bölümde,
- yapılan açıklamalar çerçevesinde vergilendirilmesi gerekmektedir.

6. Vergiye Mukabil Alınacak Teminat:

Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 17 nci maddesinde yer alan ve 2 nci bölümde belirtilen hüküm uyarınca, sigorta şirketleri, hak sahiplerine vergiye tabi bir ödemede bulunmadan önce verginin ödendiğine ilişkin tasdikname isteyecekler, tasdikname ibraz etmeyen mirasçıların istihkaklarından yüzde beş, ivazsız intikallerde ise yüzde onbeş oranında tevkifat yaptıktan sonra ödemede bulunabileceklerdir. Dolayısıyla sigorta şirketleri, vergi ilişkisi kesilmeden yapılan ödemeler üzerinden tevkifat yapmak ve tevkif ettikleri vergileri ilgili vergi dairesine ödemekle yükümlü bulunmaktadır. Aksi takdirde Kanunda belirtilen cezanın uygulanacağı tabiidir.

Duyurulur.

Osman ARIOĞLU
Gelir İdaresi Başkanı